

MEELDETULETUSEKS

Giuseppe Verdi (9. või 10. okt. 1813 Roncole - 27. jaan. 1901 Milano) on 19. sajandi Itaalia ooperi suurkuju, kes kuulub koos Mozarti ja Wagneriga kolme suurima ooperihililooja hulka.

Oma muusika-alase hariduse omandas Verdi eraõpetajate juures; teda ei võetud Milano konservatooriumi vastu, kuna noormeest ei peetud "piisavalt andekaks".

Verdi kirjutab rohem kui poole sajandi vältel 26 ooperit, alates kadumaläinud esimesest *Roccesterist* (1836) kuni viimase *Falstaffini* (1893, kirjutatud 80-aastaselt). Tänu esimesele säilinud menukale ooperile *Oberto, krahv Bonifacio*, sõlmis *La Scala* impresario Bartolomeo Merelli temaga lepingu kolmele järgnevale. Teine ooper *Kuningas üheks päevaks* ebaõnnestus täielikult, kuna sel perioodil kaotas Verdi nii oma mõlemad lapsed kui ka abikaasa Margherita. Kuid juba kolmas, *Nabucco*, lasi aimata suure helilooja sündi. Ajavahemikus 1842 (*Nabucco*) - 1853 (*Rigoletto*), mida Verdi nimetas hiljem "galeeriorja aastateks" (*anni di galera*), valmis 9 aasta jooksul 14 rohkem või vähem edukat ooperit, kuid mis kõik näitasid Verdi arengut ja kinnistasid tema kuulsust. Nende hulgas oli *Macbeth*'il, kui esimesel Shakespeare'i-ainelisel ooperil, eriline koht. Varastest teostest said püsiva koha ooperiteatrite repertuaaris *Nabucco* ja *Macbeth*'i kõrval veel *Ernani* ja *Luisa Miller*.

Verdi keskmine loomeperiood algas 1851. aastal *Rigolettoga*. Seda peetakse

kauneimaks itaalia muusikadraamaks, mis on kirjutatud pärast Monteverdit ja Rossini olevat selle kohta öelnud "lõpuks tundsin ma Verdis ära geenius". Iga järgmine ooper oli samm edasi muusikalise draama suunas: tendents lõhkuda harjumuspärase numbrioooperi struktuurid, et saavutada ühtne draama areng. Samuti kasvas vilumus orkestreerimises. Igavesti populaarsed *Trubaduur* ja *Traviata* (täielik läbikukkumine esietendusel) töid Verdile juba rahvusvahelise kuulsuse. Need õnnestumised võisid osaliselt olla tingitud ka laabuvast eraelust - ta oli üle saanud naise ja laste kaotusest ning elas endise lauljanna Giuseppina Strepponiga Pariisis. Ajavahemikus 1855-71 valmisid tema grandioossemad ooperid *Simon Boccanegra*, *Maskiball*, *Don Carlos* ja *Aida*.

Pärast *Reekviemi* lõpetamist 1874. aastal, ei kirjutanud Verdi 13 aasta jooksul ühtegi nooti. Ta nautis elu maal Sant' Agatas koos oma naisega. Ainult tänu kirjastaja Giulio Ricordi ja libretist Arrigo Boito pealekäimisele oli Verdi sunnitud jälle sule kätte võtma, et *Othello* ja *Falstaffiga* panna punkt oma loomingule. Oma ooperites saavutas Verdi, ilma võlgnevuseta Wagnerile ja tema teooriale, tõelise muusikadraama itaalia traditsioonidest lähtuvalt.

OOPERID

Oberto, krahv Bonifacio

Oberto, Conte di San Bonifacio, Milano, 1839

Kuningas üheks päevaks (Vale-Stanislav)

Un giorno di regno (Il finto Stanislao), Milano, 1840
Estonia Teatris 1992

Nabucco

(Nabucodonosor), Milano, 1842

Lombardlased esimeses ristsõjas

I lombardi alla prima crociata, Milano, 1843 (redigeeritud variant *Jerusalem*, Pariis, 1847)

Ernani

Veneetsia, 1844

Kaks Foscarit

I due Foscari, Rooma, 1844

Jeanne d'Arc

Giovanna d'Arco, Milano, 1845

Alzira

Napoli, 1845

Attila

Veneetsia, 1846

Estonia Teatris 1976

Macbeth

Firenze, 1847

Röövlid

I masnadieri, London, 1847

Korsaar

Il corsaro, Trieste, 1848

Legnano lahing

La battaglia di Legnano, Rooma, 1849

Luisa Miller

Napoli, 1849

Estonia Teatris 1981

Stiffelio

Trieste, 1950 (redigeeritud variant *Aroldo*, Rimini, 1857)

Rigoletto

Veneetsia, 1851

Estonia Teatris 1922, 1946, 1953, 1968

Trubaduur

Il trovatore, Rooma, 1853

Estonia Teatris 1927, 1940, 1967

Traviata

La traviata, Veneetsia, 1853

Estonia Teatris 1916, 1918, 1933, 1941, 1950, 1974

Sitsiilia verepulg

Les vêpres siciliennes, Pariis, 1855

Simon Boccanegra

Veneetsia, 1857

Maskiball

Un ballo in maschera, Rooma, 1859

Estonia Teatris 1928, 1961, 1985

Saatuse jõud

La forza del destino,

Sankt Peterburg, 1862

Don Carlos

Pariis, 1867

Estonia Teatris 1940, 1971, 1994

Aida

Kairo, 1871

Estonia Teatris 1923, 1932, 1964

Othello

Otello, Milano, 1887

Estonia Teatris 1929, 1963

Falstaff

Milano, 1893

Paul Mägi

lõpetas 1980 trompeti erialal Eesti Muusikaakadeemia ja 1984 dirigeerimise alal Moskva Riikliku Konservatooriumi Gennadi Rozhdestvenski klassis. Töötanud Eesti Raadio Kammerorkestri kunstilise juhina, Estonia Teatris dirigendina ja Läti Rahvusliku Sümfooniaorkestri kunstilise juhi ja peadirigendina. Andnud arvukaid kontserte külalisdirigendina Moskvast, Berliinis, Rootsis, Itaalias, Saksamaal, Hispaanias, Soomes. Praegu Estonia Teatri muusikajuht ja peadirigent.

Värskemad tööd:

J. Straussi *Viini veri*, Tambergi *Cyrano de Bergerac*, Nicolai Windsori *lõbusad naised*, Puccini *Boheem*, Mozarti *Figaro pulm*.

Arne Mikk

lõpetas 1961 laulu erialal Eesti Muusikaakadeemia Aleksander Arderi klassis, stazheeris lavastajana 1972 Berliini *Komische Oper*'is W. Felsensteini ja 1974-75 Moskva Suures Teatris B. Pokrovski juures. Alates 1952 on töötanud Estonia Teatris esialgu koorilaulja, hiljem kirjandusala juhataja ja lavastaja assistendina ning 1977-95 peanäitejuhina. Arne Mikk on Estonia Teatri lavastaja alates aastast 1970 ja Eesti Muusikaakadeemia õppejõud aastast 1976. Külalisena on lavastanud Moskvast, Schwerinis, Tampere, Lahtis, Helsingis, Turus, Buenos Aireses.

Tähtsamad lavastused:

Verdi *Attila*, Luisa Miller ja Traviata, Mussorgski *Boriss Godunov*, Boito *Mefistofeles*, Tubina Reigi õpetaja ja *Barbara von Tisenhusen*, Puccini

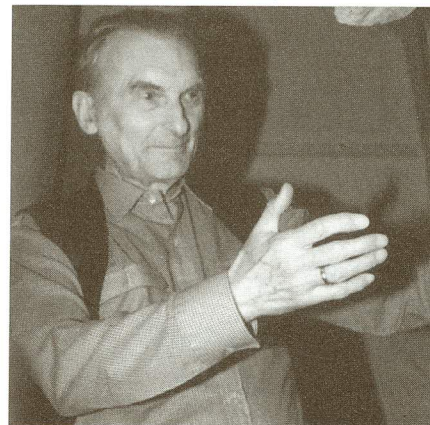

Jüri Alperthen

lõpetas 1979 Bruno Luki klaveriklassi ja Roman Matsovi juures dirigeerimise alal Tallinna Konservatooriumi ning 1985 professor Ilja Mussini juures dirigeerimise alal Leningradi Konservatooriumi. Alates aastast 1985 on Jüri Alperthen Estonia Teatri dirigent. Ta on juhitanud paljusid väljapaistvaid sümfooniaorkestreid ning andnud kontserte Venemaal, Ungaris, Soomes, Lätis, Rootsis ja mujal. 1988. aastal võitis Jüri Alperthen NSV Liidu dirigentide võistlusel III koha. Ta on juhitanud üle 20 ooperi, balleti ja opereti.

Tähtsamad tööd:

Glazunovi *Raimonda*, Minkuse *Don Quijote*, Singi *Surma ja sünni laulud*, Adami *Giselle*, Bocki *Viiuldaja katusel*, Rangströmi *Preili Julie*, Mozarti *Võluflööt*, Rossini *Sevilla habemeajaja*, Bartóki *Võlumandariin*, Glucki ja Stockhauseni *Don Juani mäng*.

Eldor Renter

lõpetas 1951 Tallinna Riikliku Tarbekunsti Instituudi teatridekoratsiooni prof. Voldemar Vaga ja Natalie Mei õpilasena. Samast aastast alates töötab Estonia Teatris lava- ja kostüümikujundajana. Aastatel 1951-95 oli Estonia Teatri peakunstnik. 1967. aastast on teinud pidevalt külalisena kaastööd Leedu Riiklikus Ooperi- ja Balletiteatris ja 1984. aastast Läti Rahvusoperis. On kujundanud lavastusi ka Saksamaal ja Soomes. Kokku on tema loomingu üle 130 lava- ja kostüümikujunduse ooperitele, ballettidele ja operettidele.

Värskemad tööd:

Verdi *Kuningas üheks päevaks*, Bournonville'i *Armastuse muinasjutt*, J. Straussi *Viini veri*, Bourneonville'i *Konservatoorium*.

Giuseppe Verdi

NABUCCO

(Nabucodonosor)

Dramma lirico in four parts

Libretto by Temistocle Solera
after Antonio Cortesi's ballet *Nabuccodonosor* and
Auguste Anicet-Bourgeois and
Francis Cornu's play *Nabuchodonosor*

First Night 27 September 1996

Music Director and Conductor	PAUL MÄGI
Conductor	JÜRI ALPERTEN
Producer	ARNE MIKK
Designer	ELDOR RENTER
Lighting Designer	MALDAR-MIKK KUUSK
Principal Pianist	TARMO EESPERE
Pianists	HELIN KAPTEN RIINA PIKANI JAANUS JUUL
Chorus Masters	JÜRI RENT ANNE DORBEK
Assistant Conductor	ELMO TIISVALD OLARI ELTS
Assistant Producer	TIIT TRALLA
Decorations painted	JÄRVI KOTKAS
Stage Managers	PEETER KARELL JÜRI KRUS

CAST

Nabucco,
King of Babylon JOHANNES VON DUISBURG*
(Germany)

AARE SAAL
JASSI ZAHHAROV*

Ismaele,
nephew of King of Jerusalem VELLO JÜRNA
IVO KUUSK
JONAS VALUCKAS*

Zaccaria,
High Priest of the Hebrews MATI PALM

Abigaille,
slave, presumed to be the first daughter
of Nabucco HELVI RAAMAT*
SIGUTÉ STONYTÉ* (Lithuania)

Fenena,
daughter of Nabucco RIINA AIRENNE
KÄDI KOSENKRANIUS
PILLE LILL*

High Priest of Baal AIN ANGER
TEO MAISTE
MART MIKK*

Abdallo,
elderly officer of the king of Babylon ALAR HAAK
MART MADISTE

Anna,
Zaccaria's sister NADIA KUREM
PIRJO LEVANDI

* guest soloists

Babylonian and Hebrew people
Estonia Teater Opera Chorus and
Estonian National Male Chorus (Chorus Masters Ants Soots and Ants Üleoja)
The first part takes place in Jerusalem, others in Babylon

SYNOPSIS

PART I Jerusalem

Thus saith the Lord: Behold, I shall deliver this city into the band of the King of Babylon, and he will burn it with fire.

Inside the temple

The Babylonian army has stormed Jerusalem and is at the gates of the temple. Zaccaria rallies the Hebrews: he holds a vital hostage, Fenena, daughter of Nabucco, King of Babylon. Zaccaria leads his people into battle, leaving the Hebrew prince Ismaele to guard Fenena.

Fenena and Ismaele fell in love when she helped him to escape from prison in Babylon, and now Ismaele wants to set her free. Abigaille, assumed to be Nabucco's other daughter, breaks in with a band of Assyrian soldiers disguised as Hebrews. She, too, is in love with Ismaele and offers him the chance of his people's survival if he will love her instead of Fenena.

The defeated Hebrews panic under Nabucco's assault, but when the Babylonian king enters the temple, Zaccaria threatens to kill Fenena. Ismaele disarms Zaccaria to save Fenena's life, and Nabucco orders the temple's destruction. The people are driven into exile.

PART II The Evil Man

Behold, the whirlwind of the Lord goeth forth: it shall fall upon the head of the wicked.

The royal apartments in Babylon

Nabucco has not yet returned from the war. In his absence, Fenena is queen. Abigaille discovers that she is not, as the Assyrians believe, Nabucco's daughter, but the child of a slave. She swears vengeance on the king and on Fenena. The High Priest of Baal brings her news that Fenena has set the Hebrews free; he has spread the rumour that Nabucco has died on the battlefield and persuades Abigaille to seize the throne.

Zaccaria prays for God's help in converting Fenena to Judaism. Ismaele is attacked by the Hebrews for his betrayal of them. They are then shocked to discover that Fenena has been converted.

Abigaille's attempt to seize the crown from Fenena is stopped by Nabucco's unexpected return. He declares that the gods of Baal and of Judah are now discredited and that he alone is the true God. At these blasphemous words he is struck down and driven mad. Abigaille seizes power.

PART III La Profezia

The wild beasts of the desert shall dwell in Babylon, and the owls shall dwell therein.

Babylon

The demented Nabucco interrupts the celebration of Abigaille's accession to the throne. She persuades him to sign a warrant for the execution of Fenena and the Hebrews. When he realizes what he has done, Nabucco begs Abigaille to show mercy and pardon his daughter. Abigaille refuses.

The enslaved Hebrews mourn their lost homeland.

Zaccaria prophesies that Babylon will fall in ruins.

PART IV The Broken Idol

Ball is confused, his idols are broken in pieces.

Babylon

Nabucco is locked in the palace. He hears a funeral march and sees Fenena being led to execution. He prays to the God of Israel for help and is restored to sanity. He goes to save his daughter with a group of loyal followers.

Fenena, Zaccaria and the Hebrews are waiting to die. Fenena is ready to meet God, but then Nabucco rushes in to save her. He proclaims his conversion, promising the Hebrews that he will rebuild the temple. Abigaille has taken poison; before she dies she asks for God's forgiveness.

The Exiles in Babylon (Johnson, after Hendemann)

★ ★ ★
ODAMUS

KONTORITARBED

Tallinn	Regati pst. 1	tel. 6 398 597
Tartu	Ravila 57 tel.	(27) 425 490
Pärnu	Vee 2 tel.	(244) 31 232

Hansa
HansaClassic
MAJANDUSARVESTUSE PAKETT

**Hansa majandus-
arvestuse pakett
on nende inimeste
valik, kes hindavad
nii tulemuste
kui ka tulemusteni
jõudmise kvaliteeti.**

BALTIC
BUSINESS SOFTWARE

Baltic Business Software
Tõnismägi 3a, EE0001 Tallinn, EESTI, tel. 640 8746, fax. 640 8748, <http://www.baltic.ee>

AKADEEMIA TRÜKK
Estonia pst. 7, Tallinn EE 0001
tel./fax 45 47 50

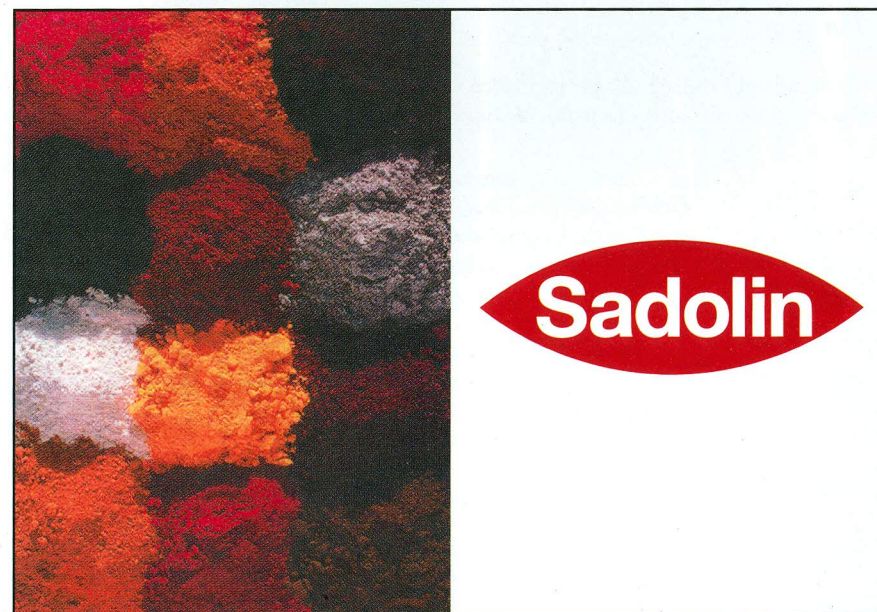
ÄRIPÄEVAL ON 10 595 TELLIJAT. APRILLIS LISANDUS 84 TELLIJAT.

Nr 123(456)
Hind 3 krooni

Äripäev

Esmaspäev 12. detsember 1994

EESTI MAJANDUSLEHT

Alati täpne info
LOVE RAADIO
 kultuuriuudistest
 (E-R 10.30 ja 16.30
 L-P 11 ja 16)

Austatud teatrikülastajad!

Palume teid etenduse ajal mitte pildistada ning
 lülitada välja kõik isiklikud mobiilside vahendid.

Dear guests!

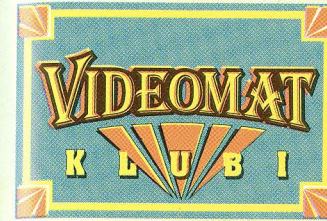
Taking photos during the performance is not allowed.
 Please switch off your electronic device.

<i>Lavastusala juhataja</i>	JAAN MIKKEL
<i>Dekoratsiooniala juhataja</i>	KÜLLI ROOT
<i>Kostüümiala juhataja</i>	LEIDA TALLO
<i>Kostüümigarnituuride teostus</i>	KRISTA SAAR
<i>Jumestusala juhataja</i>	ANNE KASTEHEIN
<i>Valgusala juhataja</i>	PAAVO PUŠKIN
<i>Rekvisiidiala juhataja</i>	KARIN LINDMAA
<i>Heliala juhataja</i>	UNO TORMET
<i>Skulptuurid teostanud</i>	VAMBOLA METS
<i>Butafor</i>	MARIS MERILO
<i>Pealavameister</i>	TÖNIS KASK
<i>Kava koostanud</i>	ANNELI JAANUS

Kaanel

Fotod Harri Rospu

Kasutatud materiale The Royal Opera, Opera National de Paris ja
 Sächsisches Staatsoper Dresden Nabucco lavatuse kavalehtedelt.

Tallinnas	11 klubi	Rakveres	1 klubi
Pärnus	4 klubi	Valgas	1 klubi
Tartus	3 klubi	Kohtla-Järvel	1 klubi
Viljandis	2 klubi	Narvas	1 klubi
Võrus	2 klubi	Jõhvis	1 klubi
Haapsalus	1 klubi		
Kuressaares	1 klubi		

Igaüks on oma õnne seif!